

Kulttuuriympäristö- strategian arvioinnin alustavia tuloksia

Tuija Mikkonen

ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Alueidenkäytön neuvottelupäivät 29.9.2020

Kulttuuriympäristöstrategia 2014-2020

Kulttuuriympäristö on hyvinvoinnin ja elinvoiman lähde

Owal Group suorittaa strategian arvioinnin:

- Tavoitteiden toteutuminen
- Strategian vaikutukset
- Johtopäätökset ja kehittämistarpeet
- Kulttuuriperintöstrategia, OKM

<https://ym.fi/kulttuuriymparistot>

Arvioinnin menetelmät

- Kohdennettu asiantuntijakysely: 151 vastausta
- Avoin kansalaiskysely: 466 vastausta
- Haastattelut: tähän mennessä 37 asiantuntijaa
- Alueelliset työpajat: Joensuu, Rovaniemi, Turku
- Tulevaisuustyöpaja

- Arviointi valmistuu marras-joulukuussa

Alustavia tuloksia toimeenpanosta 1/2

- Toimeenpano on onnistunut parhaiten valtionhallinnossa. Hallinto ja työnjako ovat edistyneet (lainsäädäntö).
- Yhteistyö hallinnonalojen ja eri tasojen sekä esim. elinkeinoelämän ja julkisen sektorin välillä riittämätöntä.
- Suurimmat haasteet toimeenpanossa alueellisesti ja paikallisesti, erityisesti kunnissa.
 - Aluevastuumuseot 2020 suuri edistysaskel.

Alustavia tuloksia toimeenpanosta 2/2

- Korkeakouluja ei hyödynnetty tarpeeksi strategian jalkauttamisessa
- Paikallisyhdistykset ja kansalaiset aktiivisia, valtakunnallisten järjestöjen työ ja tuki
- Taloudellisen tuen väheneminen ja puute ongelmana
- Osaamisen puute alueidenkäytössä ja kaavoituksessa

Alustavia tuloksia vaikutuksista 1/2

Kulttuuriympäristön merkityksen ja arvostuksen vahvistuminen

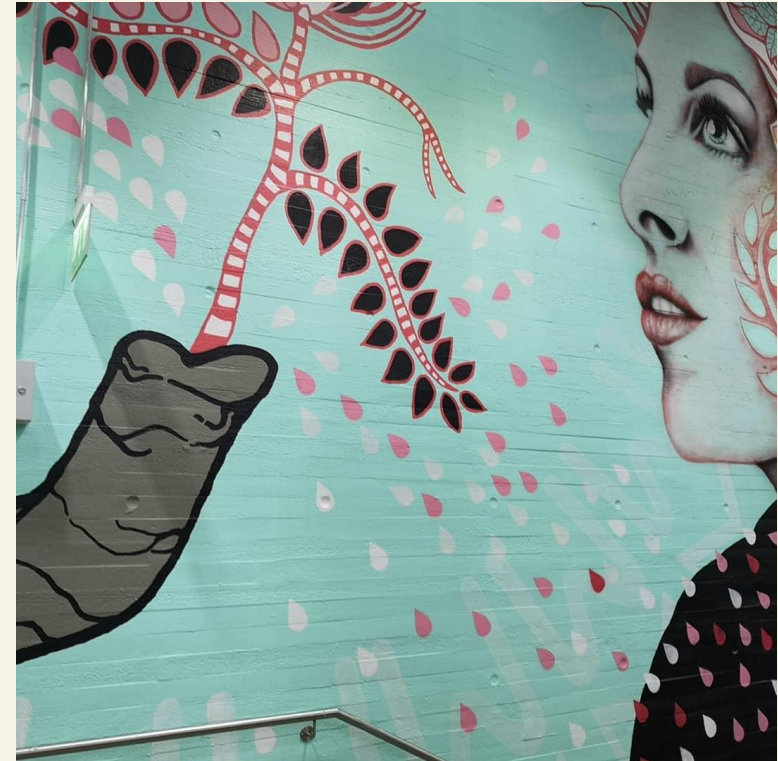
- Kulttuuriympäristön käsite tullut tutummaksi
- Kulttuuriympäristö voimavarana, esim. talkoot ja matkailu kulttuuriympäristöissä
- Kulttuuriympäristökasvatus edennyt: järjestökentän rooli vahvistunut, opetussuunnitelmat
- Akateeminen koulutus vahvistunut, mm. Kuoma ja maisemantutkimus Porissa
 - Tarve osaamisen kasvattamiseen laajasti kulttuuriympäristöasioita työssään käsittelevien piirissä (mm. teknilliset alat, maantieteilijät)

Alustavia tuloksia vaikutuksista 2/2

Strategia on tukenut välillisesti kestäväää kehitystä

- Korjausrakentaminen ja perinnebiotoopit vahvasti esillä, Faron sopimuksen toteuttaminen (kansalaisosallistuminen)
- Esteenä resurssivaje, erit. taloudelliset tuet ja kannustimet
 - Tarpeet tunnistettu
 - Museolaki 2020 ja aluevastuumuseot positiivinen lisä resursseihin
- Digitalisaatio lisännyt tiedon saatavuutta
- Viestintä puutteellista

Alustavia kehittämistarpeita 1/2

Tietoisuuden vahvistamiseksi

kulttuuriympäristöasioiden **osaamista** tarpeen kasvattaa

- Kulttuuriympäristökasvatus osaksi **eri koulutusasteiden** opetusta varhaiskasvatuksesta alkaen (ml. opetussuunnitelmat)
- **Digitaalisen kulttuuriympäristötiedon** löydettävyyttä tulee edelleen parantaa: kohderyhminä mm. poliittiset päättäjät
- Alan koulutusta tulee vahvistaa. **Läpäisevä kulttuuriympäristön koulutus** eri aloilla.

Alustavia kehittämistarpeita 2/2

Kulttuuriympäristön hoito osana **kestävää kehitystä**

- Valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten toimijoiden **työnjakoa** tulee koordinoida sekä kiinnittää huomiota **poikkihallinnolliseen yhteistyöhön**
- Toimenpiteitä tulee **resursoida** ja kehittää uusia avustusmuotoja ja taloudellisia kannustimia
- Korkeakoulut, maakuntien liitot, kunnat, elinkeinoelämä, järjestöt ja yhdistykset **laajasti** mukaan kulttuuriympäristötyöhön
- Kulttuuriympäristö nähtävä **lakiuudistuksissa** (MRL, LSL, ...) kestävän kehityksen näkökulmasta
- **Arkiympäristö** keskiöön ns. klassikkokohteiden rinnalle. Kulttuuriympäristökasvatus on lähiympäristökasvatusta.

Miten tästä eteenpäin?

Tuija Mikkonen
Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
puh. 0400 143 970
etunimi.sukunimi@ym.fi
Twitter: @MikkonenTuija

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

